

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla az Ormai és Társai CMS Cameron McKenna LLP Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Somogyi és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen tisztességtelen piaci magatartás megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. július 3. napján kelt 15.G.41.211/2008/13. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy a **M. Kft.** alperes a közjegyzőkhöz 2008. július 9-én e-mailben eljuttatott levelének azon állításával, hogy „A **m. Kft.** a felperes neve szolgáltatói árának hozzávetőlegesen harmadáért nyújt magasabb színvonalú szolgáltatásokat.", továbbá, hogy „A **m. Kft.** 2007. évre vonatkozó 444 millió forint szolgáltatói díjával szemben a felperes neve 1,5 milliárd forint/év költséget jelentett a ... számára alacsonyabb színvonalú szolgáltatásával.", a Tpvt. 3. §-ába ütköző módon megsértette a felperes neve felperes jóhírnevét; továbbá azzal, hogy „A ...-tól kapott információink szerint a felperes neve-vel kötött szerződést annak feltételei miatt a ... a mai napig nem tudta felbontani...", és a 34/2004. (XI.19.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése és az 55/2007. (XII.21.) IRM rendelet 6. § (4) bekezdése „...lehetőséget biztosít a ... számára, hogy megszabaduljon a számára rendkívül hátrányos szerződéstől...” a felperes sérelmére megvalósította a Tpvt. 5. §-ában tilalmazott bojkottfelhívást.

Kötelezi az alperest, hogy jelen határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül e-mailben küldje meg a jogsértést megállapító ítéleti rendelkezést azoknak a közjegyzőknek, akiknek a fenti levelet eljuttatta.

Egyebekben az elsőfokú bíróság keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 195.000,- (Egyszázkilencvenötezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek többek között elektronikus archiválási szolgáltatást végeznek úgy, hogy az alperes minősített archiválási szolgáltató, míg a felperes minősített archiválási szolgáltatás nyújtására nem jogosult.

A Magyar Országos Közjegyzői Kamara (...) 2002. október 2-án közbeszerzési eljárás lefolytatását követően a felperessel szolgáltatási szerződést kötött a közjegyzők által készített közokiratok elektronikus archiválása és a központi archívumból történő visszakeresés megvalósítása céljából. A felperes ennek érdekében megvásárolta az Osztrák Közjegyzői Kamarától az erre alkalmas UA szoftvert és vállalta, hogy a honosított változat használati jogát a ...-nak átadja, és ahhoz kapcsolódó további szolgáltatásokat nyújt. A felperes a szoftver honosított változatát 2004. január 1-jén indította el országos szinten, ugyanezen év szeptember 22-én a felek a szerződést módosították, ezt követően indult meg az archiválás, amely 2006. decemberéig zavartalanul folyt.

A H.F. 2003-2005. között regisztrálta a minősített hitelesítési szolgáltatókat, ezt követően a felperes jelezte az alperesnek, hogy nem minősül minősített hitelesítési szolgáltatónak és vállalta, hogy tevékenysége ellátásához alvállalkozót von be. Ajánlatát a ... visszautasította arra hivatkozással, hogy ehhez közbeszerzési eljárás lefolytatása szükséges, melyet utóbb le is folytatott, azt az alperes nyerte meg, azonban az eljárást a közbeszerzési döntőbizottság érvénytelenítette.

A ... 2006. januárjában kikerült a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Kbtv.) hatálya alól. Ezt követően az alperessel közvetlenül kötött szerződést.

A ... 2006. június 19-én megbízást adott a felperesnek szoftverfejlesztésre, melynek a felperes 2006. december 11-re tett eleget, azonban a szoftver átvételét a ... megtagadta, egyben jelezte, hogy fel kívánja mondani a felperessel kötött szerződését. A szerződés felmondására azonban nem került sor, a felperes díjcsökkentésre vonatkozó ajánlatot tett, melyet a ... választmánya 2008. május 5-én elfogadott.

A 2008. január 1. napján hatályba lépő 55/2007. (XII.21.) IRM rendelet a ... számára 2008. június 21. napjától kötelezővé tette az archiválási szolgáltatás tekintetében minősített archiválási szolgáltató igénybevételét.

Az alperes 2008. július 9-én e-mailen az alábbi tartalmú levelet juttatta el a közjegyzőknek:

„Tisztelt Közjegyző Úrnő/Úr!

Az alábbi két témában szeretnénk Önöknek tájékoztatást nyújtani:

Közjegyzői elektronikus archívum.

Cégünk a alperes neve a Magyar Országos Közjegyzői Kamara (a továbbiakban: ...) számára 2007. május 1-től kezdődően elektronikus archiválási szolgáltatást végez. Ezt az teszi lehetővé, hogy 2007. február 1-től kezdődően megfeleljünk a 34/2004. (XI.19.) IRM rendelet 3. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, mert a Nemzeti Hírközlési Hatóság által nyilvántartásba vett minősített archiválási szolgáltatók vagyunk.

A szolgáltatás keretében a ... 2007. évi teljes elektronikusan archiválendő elektronikus köziratait - mintegy 369.490 iratot, valamint a 2008. évi archiválendő elektronikus iratanyagból a mai napig mintegy 245.847 iratot őrzünk ötven éves időtartamra az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény előírásainak megfelelően.

Ezt megelőzően a felperes neve adott ehhez hasonló szolgáltatást a ... részére, amelynek keretében az iratokat minősített elektronikus aláírás nélkül tárolták, azaz hitelességüket nem biztosították. Miután az archiválási eljárás nem felelt meg az elektronikus közokiratok archiválásával kapcsolatos követelményeknek a ... cégünkkel kötött szerződést e tárgyban, ismereteink szerint a következő indokok alapján:

A M. Kft. rendelkezik a törvényi előírásoknak megfelelő minősítéssel arra, hogy elektronikus közokiratok archiválását végezze. ¹

A M. Kft. a felperes neve szolgáltatói árának hozzávetőlegesen harmadáért nyújt magasabb színvonalú szolgáltatásokat. ²

A ...-tól kapott információink szerint a felperes neve-vel kötött szerződést, annak feltételei miatt a ... a mai napig nem tudta felbontani, így annak alapján akkor is köteles mintegy évi 500.000.000,- Ft-ot (ez napi 1,6 millió Ft) kifizetni az Önök kamarai befizetéseinek terhére a felperes neve számára, ha egyetlen elektronikus okiratot sem archivál annak rendszerében.

¹ A M. Kft. a Nemzeti Hírközlési Hatóság által nyilvántartásba vett minősített archiválási szolgáltató a Hatóság HL-28851/2007. azonosítójú határozata szerint.

² A M. Kft. 2007. évre vonatkozó 444 millió forint szolgáltatói díjával szemben a felperes neve 1,5 milliárd forint/év költséget jelentett a ... számára alacsonyabb színvonalú szolgáltatásával.

A 34/2004. (XI.19.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint „Az országos kamara az elektronikus dokumentumok tekintetében a közjegyzői törvény által előírt megőrzési kötelezettsége ellátásának érdekében az informatikai rendszer üzemeltetésére az elektronikus aláírásról szóló törvény szerint minősített archiválási szolgáltatót (a továbbiakban: üzemeltetőt) bízhat meg.”

Az 55/2007. (XII.21.) IRM rendelet 6. § (4) bekezdése szerint „Az országos kamara által megbízott archiválási szolgáltatónak a rendelet kihirdetését követő 6 hónapon belül kell teljesítenie a Ar. 3. § (1) bekezdésében foglalt feltételt.”

Az 55/2007. (XII.21.) IRM rendelet 6. §-ában meghatározott 6 hónapos határidő 2008. június 21-én lejárt, viszont a felperes neve a mai napig nem szerepel a minősített archiválás szolgáltatókat felsoroló NHH nyilvántartásban.

A fenti jogszabály lehetőséget biztosít a ... számára, hogy megszabaduljon a számára rendkívül hátrányos szerződéstől az idézett jogszabályi előírások alapján.

Természetesen semmi és senki nem akadályozhatja meg, hogy a hazai piacon új, minősített archiválás szolgáltatók jelenjenek meg. Ebben az új helyzetében a ... számára lehetőség nyílik majd arra, hogy e szolgáltatókat versenyeztetve - a számára legelőnyösebb ajánlatot kiválasztva - határozza meg archiválás szolgáltatóját. Csak remélni tudjuk, hogy korrekt versenyben a M. Kft. által ajánlott szolgáltatások, s azok ár/érték aránya lehet győztes."

A levél ezt követő része a közjegyzői ügyviteli rendszer kialakítására vonatkozik, melynek tartalmát a felperes a keresetében nem sérelmezte.

A levél a következő szöveggel zárul:

„Kérjük, hogy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara Választmányán keresztül lehetőséget kapjunk a fenti témákban a m. álláspontjának és javaslatának bemutatására."

A felperes a 2008. július 22. napján kelt levelében felszólította az alperest a levelében foglalt állítások visszavonására, és az általa megjelölt tartalmú levél közjegyzőknek való megküldésére. Az alperes a kérést elutasította arra hivatkozással, hogy a levélben foglaltak nem haladják meg azon adatok körét, amelyek a közjegyzők részére már korábban is rendelkezésre álltak, illetve más módon megismerhetők voltak.

A felperes a Fővárosi Bírósághoz 2008. augusztus 18. napján benyújtott és az eljárás során módosított kereseti kérelmében kérte, hogy állapítsa meg a bíróság, hogy a keresetleveléhez F/3. szám alatt csatolt (fenti) levelében megfogalmazott nyilatkozatával az alperes megsértette az 1996. évi LVII. törvény (Tpvt.) 3. és 5. §-aiban tilalmazott versenytilalmi kikötéseket és kérte, hogy a Tpvt. 86. § (2) bekezdése alapján tiltsa el az alperest a további jogsértő magatartás tanúsításától, illetve kötelezze elégtétel adására, továbbá a Tpvt. 87. §-a alapján szabjon ki vele szemben bírságot.

Másodlagosan, amennyiben a bíróság nem tartaná megalapozottnak a Tpvt.-ben írt tényállásokra való hivatkozását, keresete jogalapjául a Ptk. 78. §-át jelölte meg a jóhírnév megsértése vonatkozásában. Kérte továbbá, hogy kötelezze a bíróság az alperest perköltség fizetésére.

A keresetét arra alapította, hogy a sérelmezett levélben a díjakra vonatkozó alperesi nyilatkozatok valótlanok, ebből következően az az állítás is, hogy a felszámított díjak harmadáért képes az alperes szolgáltatást nyújtani. Hangsúlyozta, hogy a felperes és a ... közötti szerződés változatlanul érvényes és hatályos. Álláspontja szerint az alperes a felperes jó hírnevét azzal sértette meg, hogy a levelében valótlan tények sorozatát foglalta össze, illetve a valóságnak megfelelő tényeket oly módon és olyan szövegkörnyezetben - a teljes jogi háttér ismertetése nélkül - adta elő, amellyel azt a látszatot keltette, hogy a felperes a törvényi szintű követelményeknek nem megfelelő, a ...-ra gazdaságilag súlyosan hátrányos rendkívüli károkat okozó szerződés megkötéséért felelős.

Véleménye szerint az alperesi nyilatkozat bojkottfelhívásnak is minősül, mert a szándéka az volt, hogy a közjegyzőkön keresztül elérje a ... döntést hozó szerveit, a felperessel a fennálló szolgáltatási szerződés felbontása céljából. E körben arra hivatkozott, hogy a címzettek között - közjegyzői minőségükben - szerepeltek a ...

választmányi tagjai is, akik a szolgáltatási szerződéssel kapcsolatban szavazati joggal rendelkeznek.

A Tpvt. 3. §-ának megállapításához szükséges a felek versenytársi viszonya, mely a felperes álláspontja szerint megállapítható, hiszen mindketten elektronikus archiválási szolgáltatást végeznek a ... részére.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a peres felek egymásnak nem versenytársai tekintettel arra, hogy az alperes a 2001. évi XXXV. törvény (Eatv.) szerinti, a Nemzeti Hírközlési Hatóság által nyilvántartásba vett minősített archiválási szolgáltató, ugyanakkor a felperes nem szerepel a nyilvántartásban sem minősített, sem pedig nem minősített szolgáltatóként. Ezt az előadását igazolta a 3/A/2. szám alatt csatolt, a Nemzeti Hírközlési Hatóság által 2008. szeptember 3-án adott tájékoztató levéllel.

A szolgáltatási díjra vonatkozó adatokat a Közbeszerzési Értesítő 2002. október 9-i számában megjelent adatokra alapozta. Ezen közérdekű adatokból számolta ki a nyilatkozatában megjelölt 500.000.000,- Ft alapidíjat és a maximális szolgáltatás esetében figyelembe veendő 400.000 dokumentummal számolt. Így a felperes szolgáltatási díjának a forgalmi adóval terhelt összege az általa megjelölt 1,5 milliárd Ft volt évente. Hangsúlyozta, hogy a közjegyzői dokumentumokkal szemben a törvény által előírt bizonyító erőt csak minősített archiválási szolgáltatás tudja nyújtani, amelynek a felperes által nyújtott elektronikus aláírás nem felelhet meg a törvény előírásai miatt.

Megalapozatlanul hivatkozik a felperes arra, hogy az alperes levele bojkottfelhívást tartalmazna, az csak egy tájékoztató levél, a felperes és a ... közötti szerződés felbontására vonatkozó kijelentést nem tartalmaz. Azért sem minősülhet bojkottnak a levél tartalma, mert a nyilatkozatát a közjegyzőkhöz, és nem felperessel szerződéses kapcsolatban álló ...-hoz juttatta el.

A bizonyítási eljárás keretében az elsőfokú bíróság az alperes indítványára beszerezte a ... tájékoztatását arról, hogy 2006. és 2007. években milyen összeget fizetett ki a felperesnek, illetve az alperesnek az archiválási szolgáltatásért. A ... ugyanakkor válaszlevele zárt iratként történő kezelését és a bizonyítékok köréből való kirekesztését kérte üzleti titokra hivatkozással.

Az elsőfokú bíróság a 2009. július 3. napján kelt 15.G.41.211/2008/13. számú ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000,- Ft ügyvédi munkadíjat.

Határozata indokolásában elsődlegesen abban a kérdésben foglalt állást, hogy a peres felek versenytársaknak minősülnek-e. Megállapította e körben, hogy mindketten archiválási szolgáltatást végeznek a ... részére, és az azonos profilba tartozó szolgáltatást nyújtók között az egységes versenyfelügyeleti gyakorlat szerint versenyjogviszony jön létre. Erre tekintettel a felek egymás versenytársai, tekintet nélkül a szolgáltatás minősítésére.

Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a több jogcímen előterjesztett kereset jogalapját ugyanazon alperesi nyilatkozat képezte. Annak tartalmi vizsgálata során

a felperes jóhírnév sérelmére alapított keresetét a Tpvt. alapján bírálta el figyelemmel arra, hogy a felek versenytársak, ezért azt kellett vizsgálnia, hogy a levél mennyiben sértette, illetve veszélyeztette a felperes jó hírnevét.

Megállapította, hogy annak első három bekezdésében foglalt alperesi állítások a felperes által sem vitatottan megfelelnek a valóságnak. Az ezt követően az alperes által a felperesi szolgáltatás ellenértékre tett tényállítás - még ha a valóságnak számszakilag nem is felel meg - azért nem sérti a felperes jó hírnevét, mivel ezen tényállításoknak nincs a felperes személyére nézve sértő tartalma. Mind a Ptk. 78. §-ában nevesített jóhírnévsértés, mind a Tpvt. 3. §-ában tilalmazott versenyjogsértő magatartás megítélése egységes abban, hogy a jóhírnév sérelmét valótlán, de egyben sértő tényállítás okozza, mert a tényállítás, ha annak az érintett személyre vonatkozóan nincs sértő tartalma, a jó hírnevet akkor sem sérti, ha egyébként valótlán.

Az alperes nyilatkozatában a felperesi szolgáltatás díjára vonatkozó adatok a felperes személyére vonatkozóan semmiféle sértő tartalmat nem hordoztak, mert önmagában a szolgáltatás értékére való utalás elmarasztaló értékítéletet nem hordozhat, ugyanis az a tény, hogy valaki másokhoz képest drágábban dolgozik, önmagában a munka leminősítésére nem utal, sőt a drágábban végzett munka - többletinformáció nélkül - magasabb színvonalú munkavégzést feltételezhet.

A levél kilencedik bekezdésében az alperes a felperesnek a ...-kal kötött szerződését rendkívül hátrányosnak minősíti. Ez olyan véleménynek, értékítéletnek, bírálatnak minősül, amely az irányadó gyakorlat szerint a jóhírnév sérelmet nem valószínűsít meg.

Ezért az alperesi levélben állítottak nem alapozzák meg a felperes személyiségvédelmét, egyben nem minősülnek a Tpvt. 3. §-ában tilalmazott versenysértő magatartásnak sem.

A felperes nem vitatta, hogy a sérelmezett nyilatkozatot az alperes nem a ... részére, vagy annak döntőbizottsága részére küldte el, ráadásul nem is minden közjegyzőhöz, márpedig a felperes által állított bojkottfelhívásnak csakis olyan szándékos és célzatos magatartás felel meg, amely kifejezetten arra irányul, hogy a címzett és a bojkottált között megszakadjon, vagy ne jöjjön létre gazdasági kapcsolat. Ekként a felhívás kifejezetten a címzethez intézett közlés kell, hogy legyen, ahol a címzett az a személy, akivel a bojkottált a felhívás idején gazdasági kapcsolatban állt, vagy nem zárható ki, hogy vele a jövőben gazdasági kapcsolatot épít ki. Az alperes azonban a levelét nem a ... részére juttatta el, ekként a bojkott egyik résztvevőjének hiányában a felhívás nem minősíthető bojkottfelhívásnak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a keresetének helyt adó döntés hozatalát és az alperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az ítélet nem felel meg az anyagi jogszabályoknak. A jóhírnév sértéssel kapcsolatban előadta, hogy az elsőfokú bíróság konkrét eseti döntések megnevezése nélkül hivatkozott arra az ítéletében, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint nem elég önmagában a félrevezető tényállítás, hanem külön kell azt vizsgálni, hogy a közlés egyben sértő jellegű-e. A hozzáférhető publikus gyakorlatban a felperes a Tpvt. 3. §-a szerinti jóhírnév sértés tekintetében az

említett jogértelmezést alátámasztó döntéseket nem talált, éppen ellentétes tartalmú döntést hozott a Legfelsőbb Bíróság a BH 2002/221. számú határozatában, kimondva, hogy a jogi személy jóhírnevét az olyan vele összefüggésbe hozható közlés sérti, amely nyíltan vagy célzással, utalással valótlan tényt állít. A vélemény, bírálat akkor eredményezi a jóhírnév sérelmét, ha közvetve, vagy közvetlenül valótlan tényállítást is tartalmaz. Hasonlóan foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság a BH 1993/89. számú eseti döntésében a Ptk. 76. és 78. §-ában megfogalmazott személyiségvédelmet értelmezve, amikor kifejtette, hogy a bírálat, az értékelés részben tartalmában, részben kifejezősmódjában lehet jogsértő, jelentheti a bírálat szabadságának a túllépését. Tartalmában jogsértő, ha valótlan tényállításokat tartalmaz vagy fejez ki, illetve a valóság hamis színben történő feltüntetése alkalmas. Mindebből az következik, hogy önmagában a valótlan adat közlése a jóhírnév megsértését jelenti, ahhoz nem szükséges feltétlenül valamilyen önálló minőségként felfogott sértő jelleg fennállása.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság által elrendelt bizonyítás, a ... által szolgáltatott adatok az alperesi levélben tett közlések félrevezető voltára vonatkozó felperesi állítást támasztják alá. Következetelenül járt el az elsőfokú bíróság, amikor az ítéletét azzal indokolta, hogy nincs relevanciája a szolgáltatás díjára vonatkozó adatok valótlanságának, hiszen, ha a sértő tartalom hiányában az alperesi levélben foglalt számadatok valóságtartalmát irrelevánsnak tartja, akkor az ezekkel kapcsolatos bizonyítási eljárást sem kellett volna lefolytatnia. Nem elhanyagolható, hogy az alperes többszáz milliós nagyságrendben vezette félre a levél olvasóit a felperes szolgáltatási árára vonatkozóan, amivel a felperest túlzóan drágának tüntette fel. Hangsúlyozta, hogy a jóhírnév fogalma a jogi személyek vonatkozásában értelemszerűen más tartalommal bír, mint a természetes személyek esetében. Jogi személyeknél a jóhírnév azok gazdasági megítélésére is ki kell, hogy terjedjen, mivel a társadalomban a róluk kialakult képnek (amely a személyiségi jog egyik legfontosabb védelmi tárgya) ez a legfontosabb eleme. A gazdasági megítélést befolyásoló tényezők közül pedig az egyik legfontosabb a kínált termékek/szolgáltatások ára, hiszen a piac keresleti oldalának szereplői alapvetően az ár/érték arány alapján döntenek. A sértő minőség megállapításához tehát nem szükséges feltétlenül a közlés becsmérő, bántó jellege, mert ezek erkölcsi kategóriák. Jogi személy esetén az objektívebben megfogalmazható gazdasági leminősítés is sértő lehet, ha az valótlan állításon alapul. A felperes álláspontja szerint a Tpvt. 3. §-a mint a gazdasági tevékenységet folytató jogi személyek személyiségvédelmét célzó speciális rendelkezés, éppen a valótlan (de erkölcsileg egyébként semleges) közlések elleni védelmet is szolgálja. Egyébként az alperesi levél - szemben az ítéletben foglalt megállapítással - tartalmaz olyan, a felperesi szolgáltatást kifejezetten becsmérő, leminősítő megfogalmazást is, amely sérti a felperes jó hírnevét. A levél ugyanis a ... és a felperes között fennálló szerződést rendkívül hátrányosnak nevezi. Ezt a rendkívüli hátrányt az alperes többek között éppen az árak összehasonlításával kívánja bizonyítani, valótlan adatok közlésével. Megalapozatlan az az ítéleti következtetés, hogy a magasabb ár önmagában - többletinformáció nélkül - magasabb színvonalú munkavégzést feltételez, ugyanis jelen esetben a levél tartalmazza az ítéletben hivatkozott többletinformációkat, több helyen is utal arra, hogy a felperesi szolgáltatás alacsonyabb színvonalú, ráadásul

ezt az értékítéletet valós tények elferdítésével, félrevezetően teszi meg. A felperes jó hírnevének sérelme objektíven is megállapítható, mivel a felperes és a ... közötti kapcsolat jelentősen megromlott, a ... felperesbe vetett üzleti bizalma megszűnt és a szolgáltatási szerződést egyoldalúan - a felperesi álláspont szerint jogellenesen - megszüntette.

A felperes a fellebbezésében kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmaz arra vonatkozó indokolást, hogy a jóhírnév veszélyeztetése megvalósult-e a konkrét tényállásban, holott a Tpvt. 3. §-ának megállapításához a veszélyeztetés is elegendő. Kiemelte, hogy a perbeli tényállás egy speciális viszonyra vonatkozik, ahol mindössze két szolgáltató, a peres felek vannak jelen, a kereseti oldal pedig egyetlen szereplőből, a ...-ból áll. Ha valamennyi magyarországi közjegyzőnek kézbesítésre került a valótlan adatokat tartalmazó levél, akkor a közlés azonnal és közvetlenül eljutott a teljes kereseti oldalhoz, ezért a veszélyeztetést már önmagában ez a sajátos publicitás is megalapozza.

Az elsőfokú bíróság a Tpvt. 5. §-ára alapított kereseti kérelmét lényegében azzal az indokolással utasította el, hogy az alperes levelének nem a ... volt a címzettje. A felperes álláspontja ezzel szemben az, hogy a levélnek közvetetten a ... volt a címzettje, figyelemmel a levél utolsó mondatára, amely kifejezetten utal arra, miszerint a levél célja, hogy a közjegyzők a ... választmányán keresztül lehetőséget adjanak az alperes számára. Ebből is kitűnik, hogy a levél a közjegyzőket mint potenciális választmányi tagokat szólította meg. A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény rendelkezéseiből következik, hogy a ... választmányának - amely a legfőbb döntéshozó szerv - legtöbb tagja az alperesi levelet megkapó közjegyző, ráadásul a többi döntést hozó szerv, így az elnökség tagjainak többsége és az elnök is megkapták a levelet közjegyzői minőségükben. A ... jogi személy, így a befolyásolni kívánt akaratát végső soron a nevében döntéshozó szervezetek, elsősorban a választmány tagjainak akarata hozza létre. Amennyiben az alperes a levelét a ... elnökségéhez címezi, az nem ért volna célt, mert a döntés meghozatalára nem az elnökség, hanem a választmány jogosult. A 2008. november 13-i előkészítő irathoz F/4. alatt mellékelte MTI közleménnyel a felperes alátámasztotta, hogy a szolgáltatási szerződést a ... éppen a választmány döntése alapján bontotta fel, az alperes tisztességtelen bojkottfelhívása tehát eljutott a címzethez.

A felperes álláspontja szerint a bojkottfelhívás három résztvevője, a bojkottáló, a címzett és a bojkottált, nem értelmezhető mereven, e körben hivatkozott a BH 2007/419. számú eseti döntésre, valamint a BDT 2006/1378. szám alatt közzétett ítéltáblai határozatra. Mindebből következik, hogy bár a jelen perben sérelmezett alperesi levél formailag valóban a közjegyzőknek került elküldésre, azonban jól kiolvashatóan a ... véleményét és döntését kívánta befolyásolni a döntéshozásban résztvevő közjegyzőkön keresztül. Ezt támasztja alá az is, hogy az alperesi levél a sérelmezett részekén kívül az alperes egyéb szolgáltatását reklámozó tartalommal is bír. Ezen alperesi szolgáltatásokra pedig közvetlenül nem az egyes közjegyzők, hanem a ... köthet szerződést, tehát a levélnek mint reklámnak a címzettje is végső soron a ... kellett, hogy legyen.

A perbeli időszakban a felperes minősített szolgáltatóként való nyilvántartásba vétele folyamatban volt.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és a felperes másodfokú költségben való marasztalását kérte. Hangsúlyozta, hogy a közjegyzőkről szóló törvény 57. §-a értelmében a ... választmányának a közjegyzőkön kívül közjegyzőhelyettesek és közjegyző jelöltek is tagjai, tehát nem tekinthető úgy, hogy a levél a választmány valamennyi tagjához eljutott.

Azt nem vitatta, hogy a felek 2008. június 21. napjáig, a jogszabálmódosítás hatálybalépésig versenytársaknak minősültek, azonban az ezt követő időszakban a felperes már nem volt jogosult archiválási szolgáltatás végzésére a ... részére, és a perbeli levelet az alperes 2008. június 21. napját követően, július 9-én küldte meg a közjegyzőknek, amikor a versenytársi viszony már nem állt fenn.

A peres felek egyezően adták elő, hogy a ... elsőfokú eljárásban beszerzett tájékoztatása nem tekinthető a ... üzleti titkának, mert az az alperesi álláspont szerint közérdekű adat, a felperes álláspontja szerint pedig nem tekinthető irrelevánsnak, ahogyan azt az elsőfokú bíróság minősítette, mivel az támasztja alá azt a felperesi állítást, hogy az alperes a levelében valótlan adatokat közölt. Egyezően adták elő továbbá, hogy archiválási tevékenységnek csak a perbeli tevékenység minősül, a ... által igénybevett egyéb szolgáltatások, így például a levéltári adatkezelés, nem archiválási szolgáltatás. A felperes a ...-kal kötött szerződése alapján archiválásra átvett okiratokat átadta az alperesnek.

A fellebbezés túlnyomórészt alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban abból helytelen jogi következtetés levonásával utasította el a felperes Tpvt.-re alapított elsődleges kereseti kérelmét.

A Tpvt. 3. §-a alapján előterjesztett igény kapcsán a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá.

Abban osztotta az elsőfokú bíróság megállapítását, hogy a felek versenytársak. Indokait e körben az alábbiakkal egészíti ki.

Az alperes maga sem vitatta a másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozatában, hogy 2008. június 21-ig - amely időponttól az 55/2007. (XII. 21.) IRM rendelet 6. § (4) bekezdése kötelező jelleggel előírta a ... számára, hogy a közjegyzői törvényben rögzített megőrzési kötelezettsége ellátásnak érdekében minősített archiválási szolgáltatót vegyen igénybe - fennállt a versenytársi kapcsolat. A sérelmezett levél megírására, nem vitásan, ezt követően került sor.

A másodfokú bíróság azonban egyetértett azzal a felperesi hivatkozással, amely szerint a potenciális versenytársra is alkalmazható a Tpvt. 3. §-a, amikor a jó hírnév sértést az éppen piacra lépő érdekelt sérelmére követik el. Az e körben kialakult gyakorlat versenycselekménynek tekinti a gazdasági tevékenységet folytató személy minden olyan magatartását is, amelyet a piacra lépése érdekében tanúsít (Legfelsőbb Bíróság Pf.IV.25.684/2001/5.). Ebből okszerűen következik, hogy ennek fordítottja is igaz, versenyjogsértés elkövethető olyan gazdasági szereplővel

szemben is, aki az adott területen potenciális versenytárs csupán és a jogsértő magatartás éppen a piacra lépés megakadályozását célozza. A minősített archiválási szolgáltatók „piacán” a felperes a perbeli időszakban ilyen potenciális versenytársnak minősült, egyrészt, mert a minősített archiválási szolgáltatóként történő nyilvántartásba vétele folyamatban volt, másrészt, mert a ...-kal 2002. október 2-án megkötött szerződése még élő, hatályos szerződés volt függetlenül attól, hogy az időközben hatálybalépett jogszabályváltozás következtében már nem felelt meg a szolgáltatásnyújtás követelményének.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az alperes maga is potenciális versenytársnak tekintette a felperest, ellenkező esetben - figyelemmel arra is, hogy a levélben rögzítettek szerint már 2007. május 1. napjától végez a ...-nak elektronikus archiválás szolgáltatást - nem vont volna párhuzamot a felek szolgáltatásai között mind minőségi, mind a szolgáltatás díja tekintetében, illetve nem intézett volna abban - a későbbiekben részletesen kifejtettek szerint - bojkottfelhívást.

A versenyviszony meglétén kívül a továbbiakban nem osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének jogi okfejtését.

A Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében meghatározott jog, vagyis a bizonyítékok összességében való értékelése és az ügy meggyőződés szerinti elbírálása a másodfokú bíróságot is megilleti.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint helytállóan hivatkozott a felperes a fellebbezésében arra, hogy a gazdaság szereplői megítélésének egyik legfontosabb eleme az ár/érték arány, így önmagában az ezekre vonatkozó valótlan tényállítás is megvalósítja a Tptv. 3. §-ába ütköző hírnévsértést, ahhoz nem szükséges az elsőfokú bíróság által hivatkozott sértő jelleg.

A Tptv. kiskommentárja szerint a jóhírnév a gazdasági forgalomban mind fontosabbá váló goodwill, a gazdasági környezetben az adott vállalkozásról kialakult kedvező kép, pozitív összbemutató. Ennek számos összetevője van, melyek közé tartozik egyebek mellett a vállalkozó termelési, szolgáltatási színvonala (Miskoczi Bodnár Péter: A versenytörvény magyarázata, KJK Kerszöv 2002.).

Az alperes azon állításaival, hogy „A M. Kft. a felperes neve szolgáltatói árának hozzávetőlegesen harmadáért nyújt magasabb színvonalú szolgáltatásokat”, továbbá, hogy „A M. Kft. 2007. évre vonatkozó 444 millió forint szolgáltatói díjával szemben a felperes neve 1,5 milliárd forint/év költséget jelentett a ... számára alacsonyabb színvonalú szolgáltatásával”, olyan valótlan tényt állított, illetve valós tényt hamis színben tüntetett fel, amellyel a felperes jóhírnévét sértette, illetve veszélyeztette.

Valótlan tényállítás a felperes 1,5 milliárd forint/éves szolgáltatási díja.

Az alperes e körben arra hivatkozott, hogy a Közbiztosítási Értesítőben megjelent adatokból számolt maximális szolgáltatás alapján áfa-val növelt összegben, azonban rámutat e körben a másodfokú bíróság arra, hogy a levél az 1,5 milliárd forint/év költséget tényként és nem hozzávetőleges, saját számításai adataként közölte, és nem fűzte hozzá a jelen perbeli előadását. A számítás ezen túl téves is, mert nem vette figyelembe a ... és a felperes közötti szolgáltatási szerződés 6.

mellékletének 6.3. pontjában írt kikötést, amely szerint amennyiben az adott évben az archivált dokumentumok száma magasabb mint 130.000, akkor a szolgáltató a 130.000 archivált dokumentumon felül dokumentumonként nettó 1.459,- Ft számlázására jogosult, szemben a 3.161,- Ft/dokumentum alapárral (a keresetlevél F/2.sz. melléklete). Ebből viszont az következik, hogy a felperes szolgáltatási díja maximális szolgáltatás esetén sem érte el az alperes által hivatkozott éves összeget.

Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a fentiek a perben a felek által előadottakból, illetve az általuk csatolt dokumentumokból megállapíthatók voltak, ahhoz nem volt szükség a ... titkosan kezelni kért tájékoztatására, ezért a másodfokú bíróság sem tette a tényállás részévé annak tartalmát.

Megalapozottan hivatkozott a felperes a fellebbezésében arra is, hogy az alperes a valótlan számadatokhoz a felperes „... számára alacsonyabb színvonalú szolgáltatásra” történő utalást fűzött, különösebb tényszerű magyarázat nélkül. A levél egyéb részeiből azonban kiolvasható, hogy ezalatt azt értette az alperes, hogy a felperes szolgáltatása - szemben az alperesével - nem felelt meg a törvényi követelményeknek, ami azért nem helytálló, mert a felperes ...-kal való szerződéskötésekor, illetve azt követően egészen 2008. június 21-ig nem volt kötelező előírás a minősített archiválási szolgáltató által végzett tevékenység, azaz a felperes a minősített szolgáltatóként való nyilvántartásba vétele nélkül is jogszerűen végezte az archiválási szolgáltatást.

Az alperes ezzel összefüggésben még az Eatv.4. § (7) bekezdésére hivatkozott, amely törvényi vélelmet állít fel a dokumentumon elhelyezett elektronikus aláírás és időbélyegző, illetve az azokhoz kapcsolódó tanúsítvány - aláírás és időbélyegző elhelyezéskori - érvényessége tekintetében feltéve, hogy a szolgáltatást minősített archiválási szolgáltató végezte.

Ez a jogszabályi rendelkezés 2004. július 19-től hatályos, azonban a Fővárosi Ítélőtábla álláspontja szerint azt, hogy ilyen törvényi vélelem a felperes szolgáltatásához nem fűződött akként „összefoglalni”, hogy a felperes szolgáltatásának színvonala alacsonyabb, valótlan tényállítás, illetve a valóság hamis színben való feltüntetése, amely szintén kimeríti a Tpvt.-be ütköző jóhírnévsértést.

Az elsőfokú bíróság a Tpvt. 5. §-ára alapított kereseti kérelmet azzal az indokolással utasította el, hogy a levél címzettje nem a felperessel gazdasági kapcsolatban álló ..., hanem az egyes közjegyzők voltak.

A Fővárosi Ítélőtábla érdemben a fellebbezésben foglaltakat osztotta ezzel kapcsolatban is, amely szerint a ... döntéseinek meghozatalára hatáskörrel rendelkező szervének, a választmányának a túlnyomó többségét alkotó közjegyzőkhöz mint választmányi tagokhoz eljuttatott levél a ...-nak, illetve az illetékes szervének szánt nyilatkozat, illetve felhívás volt, amely tagjain keresztül annak tudomására is jutott.

Ezt támasztja alá a perbeli levél utolsó bekezdése, amelyben kérte az alperes, hogy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara választmányán keresztül lehetőséget

kapjon „a fenti témákban” (azaz a felperest is érintő témában) álláspontjának, javaslatainak bemutatására.

Tekintettel arra, hogy a bojkottfelhívás, azaz önmagában a kapcsolatellenes nyilatkozat megtétele a Tpvt.-be ütközik, a jogsértés megállapításához illetve szankcionálásához nem szükséges, hogy a kapcsolat annak hatására ténylegesen meg is szakadjon, a másodfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a ... és a felperes közötti szerződés utóbb bekövetkezett ... által felmondása az alperes levelével összefüggésbe hozható-e.

Ezt követően azt vizsgálta a Fővárosi Ítéltábla, hogy azok a közlések, miszerint „a ...-tól kapott információink szerint a felperes neve-vel kötött szerződést, annak feltételei miatt a ... a mai napig nem tudta felbontani...”, valamint, hogy a jogszabályváltozás „lehetőséget biztosít a ... számára, hogy megszabaduljon a számára rendkívül hátrányos szerződéstől ...” tisztességtelenek-e, ugyanis a törvényi definíció szerint bojkottnak csak tisztességtelen felhívás minősül. Tisztességtelen felhívásnak az tekinthető, amikor a bojkottáló a döntési szabadságot a gazdasági mérlegelés körén kívül eső eszközökkel kívánja befolyásolni. A kedvezőbb ajánlat - mivel ez a gazdasági mérlegelés keretein belül marad - nem bojkott.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Közjegyzői Elektronikus Archivum részében a levél - annak tartalmát értelmezve - az alperes részéről nem ajánlatot tartalmaz, az megjelölése szerint is tájékoztatás, mégpedig olyan tájékoztatás, amely a fentebb kifejtettek értelmében részben megvalósítja a Tpvt. 3. §-ába ütköző, a felperes sérelmére elkövetett jóhírnévsértést. Azért sem tekinthető a levélnek ez a része ajánlatnak, hiszen az alperes ekkor már több mint egy éve szerződéses kapcsolatban állt a ...-kal. Ilyen a valóságnak nem megfelelő, illetve megtévesztő tájékoztatás után az a közlés, hogy most már lehetőség nyílik a rendkívül hátrányos szerződéstől való megszabadulásra - együttes értelmezéséből következően - tisztességtelennek minősül, és egyben felhívás arra, hogy a szerződéses feltételek miatt korábban nem lehetséges szerződés megszüntetését a ... kezdeményezze.

Azért is tisztességtelen a felhívás, mert a ...-kal ekkor már szerződéses kapcsolatban álló, és annak alapján ebben az időszakban a gyakorlatban már kizárólagos archiválási szolgáltatást végző alperesnek nem fűződik gazdasági, illetve jogi érdeke, röviden szólva nincs köze ahhoz - a másodfokú bíróság álláspontja szerint -, hogy a ... a felperessel fennálló szerződéses jogviszonyát hogyan kívánja rendezni, még abban az esetben sem, ha azt a maga részéről a ... számára hátrányosnak is tartja.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a Tpvt. 86. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapította, hogy az alperes a levele rendelkező részben írt megállapításaival a felperes sérelmére a Tpvt. 3. és 5. §-aiba ütköző tisztességtelen piaci magatartást valósított meg.

A Tpvt. 86. § (2) bekezdésében írt, a megállapításon túl igényelhető további jogkövetkezmények közül a másodfokú bíróság az elégtétel adására vonatkozó kereseti kérelmet találta megalapozottnak, mert az a jogsértés megállapítása estén egyfajta erkölcsi elégtételként indokolt, hogy az elmarasztaló ítélet ugyanolyan szintű publicitást kapjon, mint amely körben a jogsértést elkövették (Tpvt. 86. § (1) bekezdés c) pont).

Ugyanakkor nem látott alapot a másodfokú bíróság a további jogsértéstől való eltiltásra, mert ez a jogsértés ismétlődésének veszélye estén jelenthet jogvédelmet, és annak veszélye nem áll fenn, mivel az alperes egyszeri, 2008-ban elkövetett cselekménye képezte a jelen eljárás tárgyát.

A bíróság kiszabására irányuló kérelmet sem találta a másodfokú bíróság alaposnak a Tpvt. 78. §-a szerint, mivel annak (3) bekezdése, amely a bíróság összegének az (1) bekezdésben meghatározott kereteken belüli megállapítására vonatkozik, a másodfokú bíróság álláspontja szerint a mérlegelési jogkörben kiszabható bíróság indokoltsága körében is irányadó. Ezért értékelni kell az eset összes körülményeit, így különösen a jogsérelem súlyát, a jogsértő állapot időtartamát, a jogsértéssel elért előnyt, a jogsértő felek piaci helyzetét, a magatartás felróhatóságát, az eljárást segítő együttműködő magatartást, illetve a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítását. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

Mindezeket mérlegelve és figyelemmel az azóta eltelt időre is, a Fővárosi Ítéltábla nem szabott ki bírságot az alperessel szemben.

Erre tekintettel a felperes további objektív jogkövetkezmények alkalmazására irányuló keresetét elutasító ítéleti rendelkezést a másodfokú bíróság helybenhagyta.

Figyelemmel arra, hogy az elsődleges kereseti kérelemnek helyt adott, érdemben nem vizsgálta a Ptk. 78. §-ára alapított másodlagos kereseti kérelmet.

A fellebbezés túlnyomórészt megalapozott volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest, hogy fizesse meg a felperesnek a kereseti és a fellebbezési eljárási illetékből és az ügyvédi munkadíjból álló első-, és másodfokú perköltségét. Az ügyvédi munkadíj mértékét - áfá-val növelten - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdései alapján mérlegeléssel állapította meg, figyelemmel a kifejtett ügyvédi tevékenységre, valamint az elsőfokú bíróság által megállapított és fellebbezéssel nem támadott ügyvédi munkadíjra is.

Budapest, 2010. év március hó 11. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsanna sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő